

Lovforslag nr. L 95. Fremsat den 4. december 1984 af ministeren for skatter og afgifter

Forslag

til

Lov om ændring af ligningsloven

(Aktiesalg til holdingselskaber)

§ 1

I lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven), jfr. lovbe- kendtgørelse nr. 374 af 11. juli 1984, affattes § 16 B således:

»§ 16 B. Afstår en aktionær eller andels- haver aktier, andelsbeviser og lignende vær- dipapirer samt tegningsret til sådanne værdi- papirer til det selskab, der har udstedt de pågældende værdipapirer, medregnes afståel- sessummen i den pågældendes skattepligtige almindelige indkomst.

Stk. 2. Afstår en aktionær eller andelsha- ver aktier m.v. som nævnt i stk. 1 til et sel- skab, forening eller fond, der er eller i det pågældende indkomstår bliver indehaver af 25 pct. eller derover (holdingselskabet) af aktiekapitalen i det selskab, der har udstedt aktierne (datterselskabet), medregnes afståel- sessummen i overdragerens skattepligtige al- mindelige indkomst. Den del af afståelses- summen, der vederlægges med aktier i hold- ningselskabet, beskattes dog efter loven om beskatning af fortjeneste ved afståelse af ak- tier m.v.

Stk. 3. Stk. 2 finder kun anvendelse for personer,

- 1) hvis overdrageren eller dennes ægtefælle beholder aktier i datterselskabet eller i holdingselskabet,
- 2) hvis overdrageren eller dennes ægtefælle i forbindelse med aktieafståelsen erhverver aktier i holdingselskabet eller i dattersel- skabet, eller

- 3) hvis overdrageren eller dennes ægtefælle på tidspunktet for overdragelsen kan ud- øve en væsentlig indflydelse i et af de nævnte selskaber på grundlag af aktiebe- siddelse m.v. eller på grundlag af aftale, vedtægt, fondsfundats eller lignende.

Stk. 4. Har en aktionær m.v., der er skatte- pligtig efter stk. 2-3, inden for de 3 senest forudgående indkomstår afstået aktier i dat- terselskabet til holdingselskabet, medregnes afståelsessummen for disse aktier, ligeledes i den skattepligtige almindelige indkomst for de pågældende indkomstår. En eventuel be- skatning efter reglerne om beskatning og for- tjeneste ved afståelse af aktier m.v. ophæves. Stk. 2, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Hvis et selskab afstår aktier, finder stk. 2 og 4 kun anvendelse, hvis en person eller dennes ægtefælle ved afståelsen havde en væsentlig indflydelse i det selskab, der afstår aktierne, og på samme tidspunkt havde en væsentlig indflydelse i holdingselskabet. Hvis afståelsessummen herefter skal medreg- nes i den skattepligtige indkomst for det sel- skab, der har afstået aktierne, finder sel- skabsskatteovens § 13, stk. 1, nr. 2, og stk. 3, ikke anvendelse.

Stk. 6. Ministeren for skatter og afgifter kan tillade, at afståelsessummen fritages for beskatning efter stk. 1, 2, 4 og 5. Fortjeneste eller tab ved afståelsen behandles i så fald efter samme regler som fortjeneste eller tab ved afståelse af aktier m.v. til andre end de i stk. 1 og 2 nævnte selskaber.

Stk. 7. Stk. 1-5 finder ikke anvendelse, såfremt aktier m.v. afstås til et selskab i likvi-

dation i det kalenderår, hvori selskabet endeligt opløses.«

§ 2

Loven har virkning for aktieafståelser, der finder sted den 4. december 1984 eller senere.

Bemærkninger til lovforslaget

1. Lovens formål

Lovforslaget går ud på at forhindre, at navnlig hovedaktionærer gennem »holdingstiftelse« kan tage midler ud af selskabet på fordelagtige beskatningsvilkår, selvom hovedaktionæren i realiteten fortsætter med at drive virksomheden.

2. Ligningsloven er senest ændret ved lov nr. 274 af 6. juni 1984 (Befordringsfradrag), jfr. Folketingstidende 1983-84 (2. samling) sp. 5346, 5671, 7040, 7406, tillæg A 4083, tillæg B 989, 1227 og tillæg C 663.

3. De gældende regler

Efter de tidligere regler om aktieavancebeskatning beskattedes fortjenesten ved afståelse af aktier, uden at man tog hensyn til de særlige problemer ved generationsskifte. Man beskattede således selskabet af den indtjening, der skete i dette, samtidig med at man beskattede hovedaktionæren med den sædvanlige sats på 50 pct. af fortjenesten. Der skete således en urimelig dobbeltbeskatning, selv om der var tale om et generationsskifte. Dette bevirkede, at det i mange tilfælde var næsten umuligt at gennemføre et generationsskifte.

I 1981 gennemførtes betydelige ændringer i aktieavancebeskatningen. Disse kom dog først og fremmest de almindelige aktionærer tilgode, medens de ændringer, der skete for hovedaktionærerne, kun var af mindre betydning. Det blev da også stillet i udsigt, at de problemer, der bestod for hovedaktionærer, snarest skulle søges løst med særligt henblik på at lempe beskatningen ved generationsskifte.

Denne lempelse gennemførtes med virkning fra 1. januar 1984, jfr. lovbekendtgørelse nr. 371 af 22. juli 1983. Herefter aftrappes den skattepligtige fortjeneste efter 3 års ejertid med 10 pct. om året, dog således at aftrapningen ophører efter yderligere 5 års ejertid. Herved beskattes kun halvdelen af en opgjort fortjeneste, når aktierne har været i hovedaktionærens besiddelse i mere end 7 år.

Reglerne i aktieavancebeskatningsloven omfatter alene fortjenester eller tab ved afståelse af ak-

tier. Udbytter er derimod omfattet af reglerne i ligningslovens § 16 A og indgår i den skattepligtige almindelige indkomst.

Efter ligningslovens § 16 B skal også afståelses-summer medregnes i den skattepligtige almindelige indkomst, i de tilfælde hvor en aktionær afstår aktierne til det selskab, der har udstedt aktierne. Der kan dog dispenseres fra denne regel, således at reglerne i aktieavancebeskatningsloven i stedet finder anvendelse.

4. Holdingstiftelse

Begrebet »holdingstiftelse« er en kort betegnelse for en disposition, hvor aktiekapitalen i et selskab helt eller for en stor dels vedkommende overdrages til et i reglen nystiftet holdningselskab, hvis eneste eller væsentligste funktion er at eje aktierne i det gamle selskab (datterselskabet).

Det bemærkes, at selv om der tales om »holdingstiftelse«, behøver det selskab, til hvilket aktieoverdragelsen finder sted, ikke være et til formålet oprettet selskab. Det kan være et selskab, der allerede i en årrække har udøvet holdningselskabsfunktioner. Det kan også være et helt udenforstående selskab, der ser sin fordel i at erhverve de omhandlede selskabsinteresser.

I forbindelse med en sådan holdingstiftelse sælger hovedaktionæren sine aktier i det selskab, hvori han hidtil har drevet sin virksomhed, til et andet selskab, der som anført kan være et nyoprettet eller et allerede bestående selskab. Hvis dette selskab herved kommer i besiddelse af mere end 25 pct. af aktiekapitalen i det, der nu i skattemæssig henseende bliver datterselskab, bliver udlodninger fra datterselskabet skattefrie for holdningselskabet (moderselskabet), jfr. selskabsskatteovens § 13, stk. 1, nr. 2, og stk. 3.

Holdningselskabet, der som regel ikke råder over midler ud over sin egen indskudskapital, berigtiger normalt salgssumen for datterselskabsaktierne i det væsentlige ved udstedelse af gældsbreve til sælgeren og efter omstændighederne med aktier i holdningselskabet.

Ved at modtage skattefri udbytter fra datterselskabet bliver holdingselskabet i stand til at betale hovedaktionæren (sælgeren) renter og afdrag på den gæld, selskabet har påtaget sig i forbindelse med aktiekøbet. Hovedaktionæren får således i realiteten midler ud af datterselskabet, som han ellers skulle have været udbyttebeskattet af.

I stedet for at betale skat af udbyttet skal hovedaktionæren beskattes af en fortjeneste ved salg af aktierne til holdingselskabet. Denne beskatning er dog som nævnt foran lempet. Efter 7 års ejertid beskattes den opgjorte avance kun med 25 pct. I forvejen er der dog betalt 40 pct. selskabsskat af det opsparede overskud i det selskab, hvis aktier er genstand for overdragelse (datterselskabet). Hovedaktionæren er således i realiteten beskattet med 55 pct. af det samlede selskabsoverskud, nemlig først 40 pct. selskabsskat og derefter ved salget de forannævnte 25 pct. af de resterende 60 pct. af overskuddet, som er tilbage efter at selskabsskatten er betalt.

De gennemførte lempelser af aktieavancebeskatningen for hovedaktionærer er først og fremmest gennemført med henblik på at lette generationsskiftet. De gennemførte regler har da også bidraget hertil, og må i det hele anses for at være en rimelig god måde at løse et overmåde vanskeligt problem på. Ved at anvende holdingstiftelse som tidligere anført opnår hovedaktionæren imidlertid i mange tilfælde den lempelige beskatning, også selv om der ikke sker noget generationsskifte. I de tilfælde, hvor hovedaktionæren selv erhverver aktierne i holdingselskabet, er det i realiteten den samme virksomhed, han driver videre, blot under en anden retlig form. Hovedaktionæren bevarer således den reelle indflydelse i virksomheden i samme omfang som hidtil, men får mulighed for at trække midler ud af datterselskabet på lempelige beskatningsvilkår, som han ellers kun ville kunne opnå ved at betale skat af udbytte eller ved at likvidere selskabet.

Som omtalt udsteder holdingselskabet i forbindelse med aktieerhvervelsen normalt gældsbreve til hovedaktionæren. Ved beregning af aktieavancen indgår disse gældsbreve med kontantværdien. Hvis gældsbrevene er udstedt på sådanne vilkår, at de har en kurs, der er lavere end pari, opnår hovedaktionæren over en årrække normalt en kursgevinst på gældsbrevene, der hidrører fra beløb, der indkomstbeskattes i datterselskabet, men er skattefri hos hovedaktionæren. Herved får han i tilsvarende omfang den fremtidige indtjening i koncernen ud uden beskatning. Når aktionæren senere sælger aktierne i holdingselskabet bliver avancen

mindre med et beløb svarende til den skattefri kursgevinst og dermed beskatningen.

Holdingselskabet har normalt ikke skattepligtige indtægter af betydning, men tværtimod renteudgifter i form af gældsbrevsrenter til hovedaktionæren. Rentefradraget for disse renteudgifter vil holdingselskabet kunne udnytte, hvis selskaberne opnår tilladelse til at lade sig sambeskatte.

Det er regeringens opfattelse, at de i 1983 gennemførte ændringer af hovedaktionærbeskatningen i det væsentlige virker efter deres hensigt. Der er dog tilfælde af holdingstiftelse, hvor reglerne er blevet anvendt på en måde, som er mindre rimelig. Der tænkes herved på tilfælde, hvor holdingstiftelsen benyttes på en måde, der i realiteten er udtryk for en maskeret udlodning.

Efter den gældende regel i ligningslovens § 16 B, skal en aktionær, der afstår sine aktier til det selskab, der har udstedt dem, medregne afståelsessummen i sin skattepligtige almindelige indkomst. Denne bestemmelse har til formål at hindre, at man tager midler ud af selskabet ved at sælge aktierne til selskabet i stedet for at få dem udloddet som udbytte. Den gennemførte lempelse af hovedaktionærbeskatningen har skabt et øget behov for, at bestemmelsen i ligningslovens § 16 B også skal omfatte tilfælde, hvor salget sker til et holdingselskab, hvor hovedaktionæren bevarer indflydelsen på virksomheden.

Allerede efter de gældende regler vil der være tilfælde, hvor holdingstiftelse vil blive bedømt som maskeret udlodning, og hvor afståelsesvederlaget derfor i sin helhed vil blive beskattet som udbytte. Efter de gældende regler er der imidlertid ikke hjemmel til at løse alle de problemer, som den senere tids tilfælde af holdingselskabskonstruktioner har affødt.

På denne baggrund finder regeringen det påkrævet, at der skabes udtrykkelig hjemmel til at indkomstbeskatte afståelsessummen i tilfælde, hvor der i realiteten er tale om udbytteudlodning.

Efter de gældende regler i ligningslovens § 16 B kan der dispenseres således, at aktieavancebeskatningsreglerne i stedet finder anvendelse. Det er også hensigten, at der skal gælde en tilsvarende dispensationsbestemmelse for så vidt angår beskatning ved aktieafståelse i forbindelse med holdingstiftelse.

5. De provenumæssige og administrative virkninger

Forslagets provenumæssige virkninger vil i høj grad afhænge af, i hvilket omfang det vil medføre, at hovedaktionærerne ændrer deres formuedisposi-

tioner. For tiden er der tilsyneladende en stigende tendens til, at hovedaktionærer sælger deres aktier til holdingselskaber, hvis aktier de selv i vidt omfang ejer. Ved disse aktiesalg konstateres der sædvanligvis skattepligtig avance, som medfører øget provenu af særlig indkomstskat, der pålignes for tjeneste ved afståelse af aktier. I det omfang, der ikke indrømmes dispensation fra den nu foreslåede skærpede beskatning, må det antages, at de nævnte aktiesalg stort set ophører. Det vil for det første bevirke, at det omtalte merprovenu af særlig indkomstskat af aktieavance helt eller delvis bortfalder. For det andet vil den foreslåede almindelige indkomstbeskatning af den del af fortjenesten, der udredes kontant eller i form af gældsbreve m.v., næppe indbringe noget videre provenu. De hovedaktionærer, der således undlader at sælge deres aktier til et holdingselskab, mister adgangen til at få en del af købesummen udbetalt fra holdingselskabet i form af afdrag på deres tilgodehavende hos selskabet. Disse afdrag ville have været fritaget for indkomstbeskatning hos modtagerne i modsætning til andre udbetalinger fra selskabet f. eks. direktørløn, aktieudbytte, likvidationsprovenu eller den fortjeneste, der indvindes ved salg af aktiebeholdningen. Hovedaktionæren må også give afkald på at modtage renter af deres tilgodehavende hos selskabet. Det ville formentlig være blevet fratrukket ved opgørelsen af selskabets skattepligtige indkomst og beskattet med almindelig indkomstskat hos hovedaktionæren. De beskattede beløb, som på denne måde bliver opsparet i holdingselskabet eller i dets datterselskab, vil normalt give sig udslag i skattepligtig almindelig eller særlig indkomst hos hovedaktionæren, når de før eller senere udbetales som direktørløn, aktieudbytte eller mere sandsynligt som likvidationsprovenu eller, når de realiseres som forøget aktieavance ved salg af aktierne i forbindelse med generationsskifte eller anden afståelse.

Der foreligger ingen holdepunkter for at bedømme, i hvilket omfang de gældende regler vil medføre merprovenu i forbindelse med forøgede salg af aktier fra hovedaktionærer til holdingselskaber. Der foreligger ifølge sagens natur heller ikke erfaringer for, i hvilket omfang den foreslåede skærpede beskatning og den dertil knyttede dispensationsadgang vil påvirke de omtalte formue-dispositioner. Det er derfor ikke muligt at udarbejde blot nogenlunde underbyggede skøn over størrelsen af de provenuforskydninger, som lovforslaget vil medføre. Det må dog antages, at et forventet merprovenu som følge af stigende realisationer af aktieavancer helt eller delvis vil bortfalde, og at

der spredt over en længere årrække vil fremkomme et merprovenu, fordi holdingselskaber i et vist omfang afskæres fra at udbetale hovedaktionærer afdrag på de tilgodehavender, de har erhvervet i forbindelse med aktiesalg og stiftelse af holdingselskaber.

For så vidt angår de administrative konsekvenser bemærkes, at lovforslaget kan indebære visse administrative lettelser, hvis de nye regler kan antages at medføre et fald i antallet af aktiesalg til holdingselskaber.

På den anden side indebærer ordningen, at der indføres en dispensationsregel. Dette giver i sig selv en vis meradministration.

Alt i alt kan det ikke antages, at forslaget påfører skattemyndighederne en væsentlig større administrativ belastning end den, der består under de gældende regler.

6. Lovforslagets nærmere indhold

I det følgende er der foretaget en nærmere gennemgang af de ændringer, der er foreslået i ligningslovens § 16 B.

ad stk. 2. Efter forslaget skal en aktionær, der afstår aktier til et selskab, der er eller i løbet af det pågældende indkomstår bliver indehaver af 25 pct. eller derover af aktiekapitalen i det selskab, der har udstedt aktierne, medregne afståelsessummen i sin skattepligtige almindelige indkomst.

Grænsen på 25 pct. er valgt af hensyn til bestemmelsen i selskabsskattelovens § 13 om selskabers adgang til skattefrit at oppebære udbytte fra andre selskaber. Hvis denne fordel ikke er tilstede, kan der ikke siges at være behov for en værnsregel. Der er dog i forslaget som et nyt stk. 4 taget hensyn til den mulighed, at et aktiesalg til et selskab kan være indledningen til erhvervelse af flere aktier i det pågældende selskab under omstændigheder, der gør det naturligt at betragte de enkelte aktiesalg under ét.

Udtrykkene »holdingselskab« og »datterselskab« benyttes, da disse udtryk efterhånden er indgået i den almindelige sprogbrug. Man bør dog være opmærksom på, at udtrykket holdingselskab dækker over væsentligt flere tilfælde end udtrykket »moderselskab« i aktieselskabslovens § 2. Det er således ikke afgørende, om holdingselskabet kan siges at have opnået en bestemmende indflydelse over et andet selskab. Udtrykket holdingselskab dækker som nævnt de tilfælde, hvor et selskab har 25 pct. eller derover af aktiekapitalen i et andet. Udtrykket svarer således til udtrykket modersel-

skab i selskabsskattelovens § 13, stk. 1, nr. 2. Endvidere dækker udtrykket holdingselskab også fonde og foreninger. Disse er ligeledes skattefri af udbytter fra datterselskaber. Udtrykket datterselskab skal afgrænses på samme måde som nævnt i selskabsskattelovens § 13, stk. 1, nr. 2.

Den foreslåede regel omfatter også tilfælde, hvor det aktiesalg, der er tale om, sker til et søsterselskab eller til et selskab, der i rent selskabsretlig forstand må betegnes som et datterselskab. Udgangspunktet er med andre ord, at man ved ethvert salg af aktieposter til et andet selskab må være opmærksom på de mulige skattemæssige konsekvenser for overdrageren på samme måde, som det er tilfældet ved salg af aktier til det selskab, der har udstedt aktierne, jfr. den gældende bestemmelse i ligningslovens § 16 B, stk. 1.

Den foreslåede ordning omfatter alle aktieafståelser til et selskab, der er eller i løbet af indkomståret bliver holdingselskab. Det afgørende er altså ikke, om den, der afstår aktierne, er hovedaktionær i det pågældende selskab, men derimod om det selskab, der køber aktierne, er eller i løbet af indkomståret bliver holdingselskab. Det bemærkes i den forbindelse, at man ved at afstå aktier til et selskab kan komme i den situation, at man ikke på tidspunktet for aktieafståelsen behøver at vide, at det køvende selskab i løbet af indkomståret kommer op på at eje 25 pct. eller derover af aktiekapitalen i datterselskabet. Ved afståelse til et selskab, kan der derfor være anledning til at tage forbehold over for denne situation. Som anført nedenfor finder reglen dog ikke anvendelse, hvis den pågældende aktionær efter aktieafståelsen ikke længere har aktier eller indflydelse i de berørte selskaber.

Den foreslåede regel gælder ikke den del af afståelsessummen, der vederlægges med aktier i holdingselskabet. Den øvrige del af vederlaget er derimod ikke omfattet af aktieavancebeskatningsloven. Dette betyder i givet fald, at afståelsesvederlaget må opdeles således, at der for den del af de afståede aktier, som modsvares af aktier i holdingselskabet, må foretages en avanceopgørelse.

Ligningslovens § 16 B anses ikke for anvendelig, når konvertible obligationer indløses af selskabet, når de forfalder til kontant indfrielse. Hvis konvertible obligationer imidlertid indløses forud for dette tidspunkt, anses indfrielsesbeløbet derimod for at være omfattet af den hidtidige bestemmelse i ligningslovens § 16 B, stk. 1. Hvis de konvertible obligationer sælges til et holdingselskab, finder bestemmelsen i stk. 2 anvendelse. Ved afgørelsen af, om det køvende selskab er eller inden for indkomståret bliver indehaver af 25 pct. af

aktiekapitalen, kan man i denne forbindelse ikke se bort fra de konvertible obligationer, selv om de først ombyttes med aktier i et senere indkomstår.

ad stk. 3. Reglen i stk. 2 finder kun anvendelse, hvis overdrageren beholder eller erhverver aktier i holdingselskabet eller i datterselskabet, eller hvis overdrageren direkte eller indirekte kan udøve en væsentlig indflydelse på disse selskaber.

Ved denne bestemmelse indsnævres området for værnreglen til kun at omfatte tilfælde, hvor overdrageren direkte eller indirekte beholder interesser og dermed en væsentlig indflydelse på de pågældende selskaber. Man har ikke fundet anledning til at fravige de almindelige regler om aktieavancebeskatning, når sælgeren helt og definitivt afstår sine aktionærinteresser. Selvom dette i formen skulle være tilfældet, består der under særlige omstændigheder en mulighed for, at aktiesælgeren beholder en væsentlig indflydelse uden selv at være aktionær. En sådan væsentlig indflydelse kan bero på aftale, vedtægt, fondsfundats eller lignende. Den omstændighed, at aktiesælgeren fortsætter f.eks. som direktør i selskabet, er ikke ensbetydende med en væsentlig indflydelse, som kan sidestilles med aktionærindflydelse. Forbehold om stemmeret eller adgang til at udøve aktionærrettigheder på andet grundlag må derimod sidestilles med bibeholdelse af aktionærindflydelse. Det må derfor i disse tilfælde afhænge af de konkrete omstændigheder, om en dispensation er nødvendig og om denne i så fald bør gives.

Bestemmelsen medtager også de tilfælde, hvor det ikke er aktiesælgeren selv, men dennes ægtefælle, der har aktier i de involverede selskaber eller kan udøve en væsentlig indflydelse på disse selskaber. Denne indflydelse behøver ikke at være direkte i kraft af aktiebesiddelse i de nævnte selskaber, men kan som nævnt være i form af aftale, vedtægt eller lignende. Indflydelsen kan også udøves gennem en fond eller en forening, hvorover overdrageren eller ægtefællen har en væsentlig indflydelse.

Den omstændighed, at sælgerens arvinger besidder aktierne i holdingselskabet, er ikke til hinder for at gennemføre aktieoverdragelsen med normale skattemæssige konsekvenser. På denne måde åbnes der fortsat mulighed for, at man via stiftelse af et holdingselskab kan gennemføre et generationsskifte på vilkår, der er væsentlig mindre byrdefulde, end hvis aktieoverdragelsen var sket ved salg eller gave.

Der kan dog foreligge særlige omstændigheder, hvor dispositionen fremtræder som et generations-

skifte, men hvor overdragelsen ikke er udtryk for et egentligt generationsskifte. Dette kan således være tilfældet, hvor holdingselskabets aktionærer er mindreårige arvinger, og hvor overdrageren som værge fortsat udøver den afgørende indflydelse på selskabet. Det må afhænge af forholdene, om der i sådanne tilfælde bør meddeles dispensation efter stk. 6.

Stk. 3 gælder kun for personer. For selskaber gælder reglen i stk. 5.

ad stk. 4. Den foreslåede bestemmelse tager sigte på tilfælde, hvor aktieafståelser gennemføres i flere tempi af den kreds af personer, selskaber m.v., som er omtalt i stk. 2. Sådanne overdragelser betragtes under ét, hvis de finder sted indenfor de 3 forudgående indkomstår. Dette indebærer, at afståelse af en mindre post aktier, hvorved holdingselskabet opnår 25 pct. eller derover af kapitalen i det selskab, der er genstand for overdragelse, fører til indkomstbeskatning af afståelsessummerne modtaget i de foregående år og en dermed sammenhængende ophævelse af den tidligere aktieavancebeskatning. Det har været hensigten at forebygge, at en overdragelse af knap 25 pct. efterfulgt af en senere overdragelse af ganske få aktier skulle føre til et andet skattemæssigt resultat, end hvis overdragelsen var sket under ét.

Det bemærkes, at bestemmelsen om, at der skal ske indkomstbeskatning af afståelsessummen for aktier afhændet i de 3 forudgående indkomstår, kun omfatter tilfælde, hvor den skattepligtige i det senere indkomstår afstår aktier, der beskattes efter reglen i stk. 2.

ad stk. 5. Den foreslåede ordning tager først og fremmest sigte på aktieafståelser, der foretages af personer.

Hvis reglen ikke omfatter selskabers aktieafståelser, vil det imidlertid være muligt for en person at komme uden om beskatningen ved at lade det selskab, hvori denne er hovedaktionær, overdrage selskabets virksomhed til et datterselskab. Selskabet kan derpå overføre aktierne i datterselskabet til et holdingselskab, hvori hovedaktionæren har den væsentlige indflydelse. Også på denne måde får hovedaktionæren mulighed for at tage midler ud af selskabet samtidig med, at han bevarer indflydelsen på virksomheden.

Det foreslås derfor, at også selskaber skal svare skat af afståelsessummen ved salg til et holdingselskab, når hovedaktionæren har en væsentlig indflydelse enten på holdingselskabet eller på datterselskabet.

Da reglen om skattefrihed for datterselskabsudbytter ville medføre, at afståelsessummen ikke blev beskattet hos det selskab, der sælger aktierne, er det samtidig foreslået, at reglen om skattefrihed for datterselskabsudbytter ikke gælder i disse tilfælde.

Også i disse tilfælde er der dog mulighed for at give dispensation efter bestemmelsen i stk. 6.

ad stk. 6. Det foreslås, at skatteministeren skal kunne dispensere fra værnsreglen. Efter den foreslåede affattelse af den udvidede værnsregel, jfr. stk. 2-5, vil bestemmelsen ikke omfatte tilfælde, hvor den pågældende aktionær efter afståelsen har afviklet samtlige aktionærinteresser i den pågældende koncern. Reglen skal heller ikke gælde i det omfang, vederlaget udredes i form af aktier i holdingselskabet. Spørgsmålet om dispensation fremkommer derfor kun i tilfælde, hvor sælgeren direkte eller indirekte har beholdt en aktionærtilknytning til de pågældende selskaber eller en tilknytning, der kan sidestilles hermed.

Dispensation bør i sådanne tilfælde gives, hvis de nærmere omstændigheder viser, at den bibeholdte aktionærindflydelse er af underordnet betydning og skyldes andre årsager end ønsket om at fortsætte som deltager i den erhvervsmæssige virksomhed, der drives af de pågældende selskaber. Bibeholdelsen af en minoritetspost hos overdrageren selv, dennes ægtefælle eller et selskab, fond m.v., som disse har tilknytning til, bør efter omstændighederne ikke være til hinder for, at der gives tilladelse til normal aktieavancebeskatning, selvom tilfældet principielt er omfattet af lovbestemmelsen. Der kan således foreligge tilfælde, hvor overdrageren ikke har mulighed for at inddrage de pågældende aktieposter i afståelsen til holdingselskabet.

Dispensation bør endvidere efter omstændighederne gives i tilfælde, hvor overdrageren ganske vist erhverver eller bibeholder aktieinteresser i koncernen, men hvor denne i overvejende grad er kontrolleret af uafhængige personer eller selskaber.

Endvidere kan der forekomme tilfælde, hvor holdingselskabet ved egne ressourcer er i stand til at udrede vederlaget for aktierne, således at erhvervelsen ikke kan siges at være finansieret ved midler hidrørende fra det selskab, der har udstedt aktierne. Også her bør der efter omstændighederne kunne gives dispensation.

I almindelighed bør der ikke gives dispensation, hvis vederlaget til aktiesælgeren udredes ved oprettelse af gældsbreve, hvis pålydende overstiger afståelsessummen. Det bør tillige forudsættes, at

sådanne gældsbreve oprettes med en direkte nominal rente svarende til det herskende renteniveau under hensyn til løbetid og andre vilkår. Der bør således ikke gives dispensation ved overdragelse på vilkår, der indebærer, at overdrageren konstaterer et kurstab på den modtagne forskrivning.

I tilfælde, hvor holdingselskabet må forventes at erhverve samtlige aktier i det selskab, der er genstand for overdragelse, bør det normalt gøres til en betingelse, at der ikke søges om tilladelse til sambeskatning mellem selskaberne. Dette ville have til følge, at rentebetalingen til den sælgende aktionær

kommer til fradrag i koncernindkomsten.

Ved afgørelsen af, om der skal gives dispensation, kan det tillægges betydning, hvor stor en del af afståelsesvederlaget der består i aktier i holdingselskabet.

ad § 2. Det foreslås, at loven skal have virkning for aktieafståelser, der finder sted den 4. december 1984 eller senere.

Aktieafståelser, der finder sted før 4. december 1984, d.v.s. før datoen for fremsættelsen af nærværende lovforslag, beskattes efter de gældende regler.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven), jfr. lovbe- kendtgørelse nr. 374 af 11. juli 1984, affattes § 16 B således:

»§ 16 B. Afstår en aktionær eller andels- haver aktier, andelsbeviser og lignende vær- dipapirer samt tegningsret til sådanne værdi- papirer til det selskab, der har udstedt de pågældende værdipapirer, medregnes afståel- sessummen i den pågældendes skattepligtige almindelige indkomst.

Stk. 2. Afstår en aktionær eller andelshav- er aktier m.v. som nævnt i stk. 1 til et sel- skab, forening eller fond, der er eller i det pågældende indkomstår bliver indehaver af 25 pct. eller derover (holdingselskabet) af aktiekapitalen i det selskab, der har udstedt aktierne (datterselskabet), medregnes afståel- sessummen i overdragerens skattepligtige al- mindelige indkomst. Den del af afståelsessum- men, der vederlægges med aktier i hold- ningselskabet, beskattes dog efter loven om beskatning af fortjeneste ved afståelse af ak- tier m.v.

Stk. 3. Stk. 2 finder kun anvendelse for personer,

- 1) hvis overdrageren eller dennes ægtefælle beholder aktier i datterselskabet eller i holdingselskabet,
- 2) hvis overdrageren eller dennes ægtefælle i forbindelse med aktieafståelsen erhverver aktier i holdingselskabet eller i dattersel- skabet, eller
- 3) hvis overdrageren eller dennes ægtefælle på tidspunktet for overdragelsen kan ud- øve en væsentlig indflydelse i et af de nævnte selskaber på grundlag af aktiebe-

siddelse m.v. eller på grundlag af aftale, vedtægt, fondsfundats eller lignende.

Stk. 4. Har en aktionær m.v., der er skatte- pligtig efter stk. 2-3, inden for de 3 senest forudgående indkomstår afstået aktier i dat- terselskabet til holdingselskabet, medregnes afståelsessummen for disse aktier, ligeledes i den skattepligtige almindelige indkomst for de pågældende indkomstår. En eventuel be- skatning efter reglerne om beskatning og for- tjeneste ved afståelse af aktier m.v. ophæves. Stk. 2, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Hvis et selskab afstår aktier, finder stk. 2 og 4 kun anvendelse, hvis en person eller dennes ægtefælle ved afståelsen havde en væsentlig indflydelse i det selskab, der afstår aktierne, og på samme tidspunkt havde en væsentlig indflydelse i holdingselskabet. Hvis afståelsessummen herefter skal medreg- nes i den skattepligtige indkomst for det sel- skab, der har afstået aktierne, finder sel- skabsskatteovens § 13, stk. 1, nr. 2, og stk. 3, ikke anvendelse.

Stk. 6. Ministeren for skatter og afgifter kan tillade, at afståelsessummen fritages for beskatning efter stk. 1, 2, 4 og 5. Fortjeneste eller tab ved afståelsen behandles i så fald efter samme regler som fortjeneste eller tab ved afståelse af aktier m.v. til andre end de i stk. 1 og 2 nævnte selskaber.

Stk. 7. Stk. 1-5 finder ikke anvendelse, såfremt aktier m.v. afstås til et selskab i likvi- dation i det kalenderår, hvori selskabet ende- ligt opløses.«

§ 16 B. Afstår en aktionær eller andels- haver aktier, andelsbeviser og lignende vær- dipapirer samt tegningsret til sådanne værdi- papirer til det selskab, der har udstedt de pågældende værdipapirer, medregnes afståel- sessummen i hans skattepligtige almindelige indkomst.

Stk. 2. Ministeren for skatter og afgifter eller den, han bemyndiger dertil, kan dog tillade, at afståelsessummen fritages for beskatning. Fortjeneste eller tab ved afståelsen behandles i så fald efter samme regler som fortjeneste eller tab ved afståelse af aktier og

andelsbeviser til andre end det selskab, der har udstedt de pågældende værdipapirer.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse, såfremt aktier eller andelsbeviser m.v. afstås til et selskab i likvidation i det kalenderår, hvori selskabet endeligt opløses.